הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח

אחוד הקבוצות והקבוצים

הגיע ליל פסח

כל העולם כלו אומר הלל.
כי בלילה הזה
אוצרות טללים
נפתחים:

אֲנִי חֲבַצֶּלֶת
הַשָּׁרוֹן
שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃
דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
אֶל־גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי
הַנָּחַל לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ
הָרִמֹּנִים׃ הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ
בַּצָּהֳרָיִם׃
אִם־לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
צְאִי־לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת־
גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃
אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ׃
דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם
לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים׃

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה־זֶה בָּא מְדַלֵּג
עַל־הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל־הַגְּבָעוֹת:
דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים:
לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה
בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים נִרְאֶה
אִם־פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ
הָרִמּוֹנִים: עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי:

קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי
וּלְכִי־לָךְ: כִּי־הִנֵּה הַסְּתָיו
עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר
הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ:

זָכוֹר

אֶת הַיּוֹם הַזֶּה

אֲשֶׁר יְצָאתֶם

מִמִּצְרַיִם

מִבֵּית עֲבָדִים׃

הָא

לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ·
אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם·
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכֹל·
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח·
הָשַׁתָּא אָנוּ· לְשָׁנָה הַבָּאָה
כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי חוֹרִין
בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה :

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מָרוֹר :

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין :

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת מְשִׂיחִין אָנוּ שִׂיחוֹת חוּלִין,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְשִׂיחִין בְּשִׁעְבּוּד עַמֵּנוּ וּגְאֻלָּתוֹ :

הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם · וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה · וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא
הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם ·
הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה
בְּמִצְרָיִם : וַאֲפִלּוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים · כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים ·
כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה · מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרָיִם · וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם ·
הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח :

עֲבָדִים הָיִינוּ – וְעַתָּה בְּנֵי חוֹרִין:

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן-עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי-בְרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה · עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

לֵיל שִׁמּוּרִים הוּא לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרוֹתָם:

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. „וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים", כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: „הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן-יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ". „וַיְעַנּוּנוּ", כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: „וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת-פִּתֹם וְאֶת-רַעַמְסֵס". „וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה", כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: „וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ".

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ :

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם
וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו
וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ
מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו:
וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי־אֵין אִישׁ
וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל :
וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים
עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה
תַכֶּה רֵעֶךָ : וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ
שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה
אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי
וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר:
וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ
לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי
פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיְהִי רֹעֶה
אֶת־צֹאן יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן :

וַיִּנְהַג מֹשֶׁה
אֶת־הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא
אֶל־הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה: וַיַּרְא
וְהִנֵּה סְנֶה בֹּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־
הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא־יִבְעַר
הַסְּנֶה: וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ
הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי:
וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת עֳנִי־עַמִּי
אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו:
וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה
וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃

הַיּוֹם אַתֶּם

יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב
אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
וְהַיְבוּסִי אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ
חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא
לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ בֶּעָשׂר לַחֹדֶשׁ
הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־
אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת׃ וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ
מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם
וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם
וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ
בְּחִפָּזוֹן׃

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם

כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב
פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ
מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ
לָקַח עִמּוֹ:

וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ
אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם: וּפַרְעֹה
הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם
וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי
אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת
בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ
לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם:

תַּנְיָא • הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ
עוֹמְדִים עַל שְׂפַת הַיָּם הָיוּ שְׁבָטִים
מְנַצְּחִים זֶה עִם זֶה: זֶה אוֹמֵר אֲנִי
יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם • וְזֶה אוֹמֵר אֲנִי יוֹרֵד
תְּחִלָּה לַיָּם: קָפַץ שִׁבְטוֹ שֶׁל בִּנְיָמִין
וְיָרַד תְּחִלָּה לַיָּם: וְהָיוּ שָׂרֵי יְהוּדָה
רוֹגְמִים אוֹתָם: אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה•
לֹא כָּךְ הָיָה הַמַּעֲשֶׂה: אֶלָּא זֶה אוֹמֵר
אֵין אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם • וְזֶה אוֹמֵר
אֵין אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם • קָפַץ נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב וְיָרַד לַיָּם תְּחִלָּה:

וַיּוֹלֶךְ יְהוָֹה אֶת־הַיָּם
בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם
אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃
וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם
בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה
מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם
וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ
וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃ וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת
בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ׃
וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ. אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־
הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים
אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד׃
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָֹה
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר׃

אָשִׁירָה לַיהוָֹה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃

וַתִּקַּח מִרְיָם

הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף
בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל־הַנָּשִׁים
אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת :

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז ·
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו :
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס
הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר ·
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן :
מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר ·
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים
גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן :
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב :

וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם:
וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ
תְּנוּ־לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה: וַיִּצְמָא
שָׁם הָעָם לַמַּיִם וַיָּלֶן הָעָם
עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה הֶעֱלִיתָנוּ
מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי וְאֶת־בָּנַי וְאֶת־מִקְנַי
בַּצָּמָא:

וַיִּבְכּוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי
יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר: זָכַרְנוּ אֶת־
הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם
חִנָּם אֵת הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת
הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר
וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים:
וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן
אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד
אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹּל נָשִׂיא
בָהֶם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּארָן
לָתוּר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ
זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר: וּרְאִיתֶם
אֶת־הָאָרֶץ מַה־הִוא וְאֶת־הָעָם הַיֹּשֵׁב
עָלֶיהָ הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה הַמְעַט הוּא
אִם־רָב: וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא
אִם־רָזָה הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם
וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ: וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ
אֶת־הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא
חֲמָת: וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ
מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד
וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם:

וַיָּשֻׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ
אַרְבָּעִים יוֹם׃ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶל־מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם
דָּבָר וַיַּרְאוּם אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃ וַיְסַפְּרוּ־
לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִיא
וְזֶה־פִּרְיָהּ׃ אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם
הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ׃ וַיֹּצִיאוּ דִּבַּת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ
אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִיא׃ וַיַּהַס כָּלֵב
אֶת־הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עָלֹה
נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי יָכוֹל נוּכַל לָהּ׃

קוּמוּ, תּוֹעֵי מִדְבָּר,
צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רָב, עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.
רַב-לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה —
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.
רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה נַתַּע בֵּין הֶהָרִים —
וּבַחוֹל טָמַנּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא פְּגָרִים.
אַל-נָא יַעַצְרוּנוּ פִּגְרֵי הַנֶּחֱשָׁלִים,
שֶׁבְּעַבְדוּתָם מֵתוּ, נִפְסַח עַל-הַחֲלָלִים!
יִרְקְבוּ בִקְלוֹנָם סְרוּחִים עַל-צְרוֹרֹתָם,
שֶׁבִּכְתֵפָם נָשְׂאוּ מִמִּצְרַיִם אוֹתָם.
יִמְתַּק לָמוֹ חֲלוֹמָם, חֲלוֹם רֹב בְּצָלִים, שׁוּמִים,
דְּוָדִים מְלֵאֵי בָשָׂר רַבִּים וַעֲצוּמִים.
עוֹד הַיּוֹם אוֹ מָחָר יַחֲלֹף רוּחַ קָדִים
עִם הָעַיִט גּוּפַת אַחֲרוֹן הָעֲבָדִים.

והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול

קוּמוּ אֵפוֹא, נָדִים! עִזְבוּ אֶת־הַשְּׁמָמָה!
אַךְ אַל־יַעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה!
פֶּן־צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו —
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו!
אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר:
„לֵךְ! הַיּוֹם אֶל־אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר!
לֹא! לֹא לֶחֶם קְלֹקֵל, שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם, —
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!
לֹא! לֹא אֹהֶל תֹּהוּ וַעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים —
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה, אֹהֶל אַחֵר תָּקִים!
כִּי מִלְּבַד הַמִּדְבָּר תַּחַת הַשָּׁמַיִם,
עוֹד לֶאֱלֹהַּ עוֹלָם גָּדוֹל, רְחַב יָדַיִם.
וּמִלְּבַד יְלֵל הַיְשִׁימוֹן, דְּמִי הַצִּיָּה —
תִּרְגַּשׁ תַּחַת שִׁמְשׁוֹ אֶרֶץ יְפֵה־פִיָּה".

וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם׃

זָכוֹר

אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃
אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ
וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ׃

שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ
וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ
לֹא קָרָאוּ · כִּי אָכַל אֶת־יַעֲקֹב
וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃
שְׁפָךְ עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ
וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם·
תִּרְדֹּף בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם
מִתַּחַת שְׁמֵי יְהוָה׃

וְהִיא

שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ ·
שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבָד עָמַד
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ · אֶלָּא
שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ · וְהַקָּדוֹשׁ-
בָּרוּךְ-הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם
לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ
הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם:

בְּכָל מַעַרְכוֹת הָאֱנוֹשׁוּת לְחֵרוּת שָׁם הָיִינוּ, בְּכָל שְׂדֵה קֶטֶל שֶׁל מְדֻכָּאִים, בְּכָל „יְצִיאוֹת מִצְרַיִם" שֶׁל כָּל הָעַמִּים וְכָל הַדּוֹרוֹת.

וַתְּהִי בְּיִשְׂרָאֵל לָאַחֲרוֹנָה יַד חוֹמְסֵי עַמִּים וְרוֹדִים; וַיֵּעָקֵר מֵעַל אַדְמָתוֹ וַיִּדֹּד מֵאֶרֶץ לְאֶרֶץ - וְהוּא בָּזוּי וְשָׁסוּי, שָׂנוּא וּמְרֻדָּף, כָּלוּא בְּמֵיצַר גֵּיטָאוֹת. וַיָּמָת בּוֹ רַחַשׁ הָאַהֲבָה לָאֲדָמָה, לַחַי וְלַצֶּמַח, וְלֹא יָדַע רֵיחַ קָמָה וַיִּתְנַכְּרוּ לוֹ זִיו אָבִיב וּמֶרְחֲבֵי שָׂדוֹת וַיִּדְעַךְ חֲלוֹם מוֹלֶדֶת בִּלְבָבוֹ.

וַיָּקוּמוּ מְתֵי מְעַט וַיַּעְפִּילוּ אַרְצָה יִשְׂרָאֵל; וַנַּעַל אַחֲרֵיהֶם - חֲלוּצִים לַשְּׁמָמָה לְהַפְרוֹתָהּ וְלִבְנוֹת בָּהּ בַּיִת לְעַם יָתוֹם וּמְנֻדֶּה. וַנֵּדַע עֲמַל זוֹרְעִים וְרִנַּת קוֹצְרִים וַנְּלַמֵּד יָדֵינוּ קֶשֶׁת לַעֲמֹד בִּפְנֵי צָר.

לְכוּ וְנִבְנֶה אֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַםִ
וְלֹא־נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה:
וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר
וְהַיּוֹם מְלָאכָה:

אחרי: "כברך על הגפן..." -

נשירה ונהללה לכבוד היום הזה,
ושיר הסער התחולל -
יחי לעד עם ישראל!

בנה יבנה וייבנה,
תאיר לו שמש גאולה.

נשירה ונהללה - לכבוד היום הזה !

נִתְלַקְחָה תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ בְּסַעֲרַת מִלְחָמָה.
פְּרִיצֵי אָדָם נֵעוֹרוּ; יַד שְׂטָנִים הָיְתָה
בָּם לְהַצִּית שִׂנְאַת יִשְׂרָאֵל, לְהַשְׁמִיד
עַם עוֹלָם.

מִתְּהוֹם הָאֲבַדּוֹן

הַעֲלוּ לִי שִׁירַת הַחֻרְבָּן
שְׁחוֹרָה כְּאוּדֵי לְבַבְכֶם;
שָׂאוּהָ בַּגּוֹיִם וּפוּצוּ בִּזְעוּמֵי אֱלוֹהַּ,
וַחֲתוּ גֶּחָלֶיהָ עַל־רֹאשָׁם.

הֲלֹא הִיא שִׁירַת הַזַּעַם,
חוֹלְלוּהָ מוֹקְדֵי לֶהָבוֹת
בְּלֵיל הָעֲבָרוֹת
מִדַּם עוֹלָל וָיָשִׁישׁ
וּכְבוֹד גְּוִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ קְדוֹשׁוֹת
שֶׁנָּפְלוּ חֲלָלוֹת...

פָּתַע פִּתְאֹם

יִתְנַעֵר דּוֹר עָזוּז וְגִבּוֹר,
דּוֹר גִּבּוֹר מִלְחָמָה * וְעֵינֵיהֶם בְּרָקִים
וּפְנֵיהֶם לְהָבִים – וִידֵיהֶם לַחֲרָבוֹת! *
וְהִרְעִימוּ אַדִּירִים בְּקוֹלָם, קוֹל
שִׁשִּׁים רְבָבָה, * קוֹל קוֹרֵעַ הַסְּעָרָה
וּבְנַהֲמַת הַמִּדְבָּר הַזּוֹעֵף יִתְחָרֶה, *
וּסְבִיבָם נִשְׂעָרָה, וּסְבִיבָם נִזְעָמָה. *
הֵם קוֹרְאִים: * „אֲנַחְנוּ גִּבּוֹרִים! *
דּוֹר אַחֲרוֹן לְשִׁעְבּוּד וְרִאשׁוֹן לִגְאֻלָּה
אֲנָחְנוּ! * יָדֵנוּ לְבַדָּהּ, יָדֵנוּ הַחֲזָקָה *
אֶת־כֹּבֶד הָעֹל מֵעַל גְּאוֹן צַוָּארֵנוּ
פֵּרְקָה.“

אֶרֶץ נִגְאָלָה. בְּדָמֵנוּ נִפְדָה כָּל שַׁעַל.
קֻדְּשָׁה הַמְּדִינָה בְּלַהַט חֲרָבוֹת מִתְהַפְּכוֹת.
נִפְתְּחוּ שַׁעֲרֵי מוֹלֶדֶת לְקַבֵּץ נִדָּחִים.

עַל הַר־גָּבֹהַ עֲלִי־לָךְ
מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן
הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ
מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלִָם
הָרִימִי אַל־תִּירָאִי:
הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ
צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ
בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ
הָרָה וְיוֹלֶדֶת יַחְדָּו
קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה:

יָמִים בָּאִים וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל-
הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה: וְשַׁבְתִּי
אֶת-שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ
עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ
כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת-יֵינָם
וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת-פְּרִיהֶם:
וּנְטַעְתִּים עַל-אַדְמָתָם וְלֹא
יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם:

נְבָרֵךְ:

עַל הַגֶּפֶן
וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן
וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה
וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה
טוֹבָה וּרְחָבָה
שֶׁהֶנְחָלָה לַאֲבוֹתֵינוּ
וְלָנוּ
לֶאֱכֹל מִפִּרְיָהּ
וְלִשְׂבֹּעַ מִטּוּבָהּ:

מוֹצִיא מַצָּה
מָרוֹר כּוֹרֵךְ:
שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ:

בְּשׁוּב

ה׳ אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן
הָיִינוּ כְּחֹלְמִים׃
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ
וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
הִגְדִּיל ה׳ לַעֲשׂוֹת עִם־אֵלֶּה׃
הִגְדִּיל ה׳ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
הָיִינוּ שְׂמֵחִים׃
שׁוּבָה ה׳ אֶת־שְׁבִיתֵנוּ
כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב׃
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ־הַזָּרַע

בֹּא־יָבֹא בְרִנָּה
נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

אַדִּיר בִּמְלוּכָה ·
בָּחוּר כַּהֲלָכָה ·
גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ
ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

יָחִיד בִּמְלוּכָה ·
כַּבִּיר כַּהֲלָכָה ·
לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ
ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה ·
תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה ·
תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ · לְךָ
ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

חַד גַּדְיָא ·

חַד גַּדְיָא ·

דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי ·
חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא :

אָתָא שׁוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְּזַבִּין ...
אָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְּאָכְלָה ...
אָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ ...
אָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה ...
אָתָא מַיָּא וְכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף ...
אָתָא תוֹרָא וְשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה ...
אָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא ·

דְּשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה לְנוּרָא ·
דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא ·
דְּאָכְלָה לְגַדְיָא · דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי · חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא מַלְאַךְ־הַמָּוֶת וְשָׁחַט
לְשׁוֹחֵט · דְשָׁחַט לְתוֹרָא · דְשָׁתָה לְמַיָּא · דְכָבָה לְנוּרָא ·
דְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא ·
דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי · חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא
וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ־הַמָּוֶת · דְשָׁחַט
לְשׁוֹחֵט · דְשָׁחַט לְתוֹרָא · דְשָׁתָה לְמַיָּא ·
דְכָבָה לְנוּרָא · דְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה
לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא ·

דְזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי ·
חַד גַּדְיָא ·
חַד גַּדְיָא :

חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח
כְּהִלְכָתוֹ ·
כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ ·
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ ·
כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ ·
זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה ·
קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה ·
בְּקָרוֹב נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה ·
פְּדוּיִם לְצִיּוֹן
בְּרִנָּה:

תשי"ג

הַגָּדָה זֹאת
נִכְתְּבָה וְצֻיְּרָה
ע"י דָּוִד אָלֶף,
אַיֶּלֶת-הַשַּׁחַר.

הָדְפַּס ע"י „לַנְגֶר", ת"א
